

CENTRALNA BANKA CRNE GORE

Odbor za reviziju

IZVJEŠTAJ
O RADU ODBORA ZA REVIZIJU CENTRALNE BANKE CRNE
GORE ZA 2024. GODINU
(REZIME)

Podgorica, januar 2025. godine

OPŠTE NAPOMENE

Saglasno Zakonu o Centralnoj banci ("Službeni list Crne Gore", br. 040/10, 046/10, 006/13 i 070/17, 125/23) Odbor za reviziju (u daljem tekstu: Odbor) je stalno tijelo Savjeta Centralne banke Crne Gore. Odbor je formiran je 30. novembra 2010. godine i funkcioniše u kontinuitetu. Djelokrug i način rada Odbora bliže su uređeni Pravilnikom (br. 0101-4014/7-4 od 28.01.2011. god. i br. 0101-2213-4/21 od 30.03.2021. god.) i Poslovníkom o radu Odbora za reviziju (I.br. 06-211-3/2021.god.). Za članove Odbora imenuju se dva člana iz sastava Savjeta Centralne banke i jedan član iz reda lica sa profesionalnim iskustvom u oblasti računovodstva i revizije. Saglasno Odluci o formiranju Odbora za reviziju (O.br.0101-6811-2/2018), u Odbor su imenovani predsjednik, Ruždija Tuzović, prof.dr Nevenka Glišević, član, dok je prof. dr Milorad Jovović, imenovan za člana Odbora, saglasno Odluci o izmjeni Odluke o formiranju Odbora za reviziju (O.br.0101-6222-12/2023).

Odbor priprema i podnosi Savjetu Centralne banke na usvajanje Godišnji izvještaj o radu za prethodnu godinu najkasnije do kraja januara tekuće godine saglasno Pravilniku o radu Odbora. Godišnji izvještaj o radu Odbora za 2024. godinu sumira rezultate rada Odbora u protekloj godini i prezentuje informacije o održanim sjednicama, ključnim pitanjima o kojima se raspravljalo, zauzetim stavovima, predlozima, mišljenjima i preporukama koji su od uticaja na rizike, poslovne procese i interne kontrole u poslovanju Centralne banke Crne Gore.

Postupajući po obavezi predviđenoj Pravilnikom o radu, Odbor je, u 2024. godini održao trinaest (13) sjednica. Odbor je, saglasno Pravilniku o radu, komunicirao sa spoljnjim revizorom, naročito na početku postupka revizije, kada razmatra planirane aktivnosti sprovođenja revizije i na kraju procesa revizije, kada razmatra pitanja za koja Odbor ili spoljni revizor smatraju da bi trebalo da se analiziraju, a naročito nalaze, primjedbe i preporuke spoljnog revizora. Pored toga, Odbor je tokom 2024. godine participirao u aktivnostima CBCG tokom Misije MMF-a Central Bank Transparency Code *CBTCR*, odnosno „*Ocjena kodeksa transparentnosti Centralne banke*. U cilju transparentnosti, na web sajtu Centralne banke Crne Gore objavljene su ključne informacije Odboru za reviziju CBCG.

Saglasno članu 75. stav 3. Zakona o Centralnoj banci, Odbor je, tokom 2024. godine, dostavio Savjetu Centralne banke stavove, mišljenja i predloge o razmatranim pitanjima. Saglasno odredbama čl. 13. Pravilnika o radu, Odbor je tokom 2024. godine podnosio Savjetu Centralne banke tromjesečne izvještaje o radu, kao i Godišnji Izvještaj o radu Odbora za prethodnu 2023. godinu.

CENTRALNA BANKA CRNE GORE

Odbor za reviziju

1. PREDMET RADA ODBORA ZA REVIZIJU

Tokom 2024. godine Odbor je :

- nadgledao i ocjenjivao funkcionisanje sistema internih kontrola;
- nadgledao i ocjenjivao finansijsko izvještavanje i pratio izvršenje rashoda i prihoda u odnosu na Finansijski plan Centralne banke;
- dao mišljenje za izbor nezavisnog spoljnog revizora;
- nadgledao i ocjenjivao postupak revizije finansijskih izvještaja Centralne banke;
- pratio i analizirao usklađenost poslovanja Centralne banke sa zakonom, drugim propisima i opštim aktima,
- nadgledao efektivnost i efikasnost rada Interne revizije i pratio realizaciju aktivnosti na implementaciji preporuka internog i eksternog revizora i
- obavljao druge poslove iz svoje nadležnosti.

1.1. NADGLEDANJE I OCJENA SISTEMA INTERNIH KONTROLA

Odbor je tokom 2024. godine, u kontinuitetu nadgledao funkcionisanje internih kontrola, kako na nivou Centralne banke, tako i u pojedinim organizacionim jedinicama i poslovnim procesima koji su bili predmet revizije. Odbor je nastojao da doprinese unaprijeđivanju efikasnosti i efektivnosti sistema internih kontrola, nadgledajući i ocjenjujući primjenu procedura i kontrolnih postupaka u procesu donošenja odluka vezanih za poslovnu, finansijsku i operativnu politiku, nadgledajući primjenu metodologije za identifikaciju, mjerenje i upravljanje rizicima, kao i pouzdanosti i efikasnosti informacionog sistema u funkciji sistema interne kontrole, njegovu sigurnost, adekvatnost i potpunost nadzora. Nadgledajući primjenu metodologije za identifikaciju, mjerenje i upravljanje rizicima i sprovođenje mjera za obezbjeđenje kontinuiteta poslovanja, Odbor je razmotrio:

- *Izvještaj o upravljanju operativnim rizicima za drugu polovinu 2023. godine*
- *Izvještaj o bezbjednosti informacija jul-decembar 2023. godine*
- *Izvještaj o realizaciji aktivnosti vezanih za kontinuitet poslovanja jul-decembar 2023. godine,*
- *Izvještaj o upravljanju operativnim rizicima za prvu polovinu 2024. godine.*
- *Izvještaj o bezbjednosti informacija januar-jun 2024. godine*
- *Izvještaj o realizaciji aktivnosti vezanih za kontinuitet poslovanja januar-jun 2024. godine.*

1.2. NADGLEDANJE I OCJENA FINANSIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Odbor je tokom 2024. godine nadgledao i ocjenjivao finansijsko izvještavanje i pratio izvršenje rashoda i prihoda u odnosu na Finansijski plan Centralne banke, razmatrajući:

- *Finansijske iskaze za godinu završenu na dan 31. decembar 2023. godine;*
- *Analizu finansijskih izvještaja Centralne banke Crne Gore za 2023. godinu;*
- *Pregled izvršenja Plana investicija Centralne banke Crne Gore za 2023. godinu (sa finansijskog aspekta);*
- *Pregled izvršenja Plana javnih nabavki Centralne banke Crne Gore za 2023. godinu (sa finansijskog aspekta);*

CENTRALNA BANKA CRNE GORE

Odbor za reviziju

- *Odluku o raspodjeli dobiti Centralne banke Crne Gore za 2023. godinu;*
- *Kvartalne izvještaje tokom 2024. godine, odnosno, Analizu finansijskih izvještaja Centralne banke Crne Gore; Pregled izvršenja Plana investicija i Plana javnih nabavki i Izvještaj o javnim nabavkama;*
- *Finansijski plan Centralne banke za 2025. godinu; Plan investicija, Plan javnih nabavki i Plan novčanih tokova Centralne banke za 2025. godinu.*

1.3. IZBOR NEZAVISNOG SPOLJNJEG REVIZORA

Odbor se upoznao sa **Tenderskom dokumentacijom za izbor najpovoljnijeg ponuđača za pružanje usluge revizije finansijskih Izvještaja CBCG za 2024. godinu i Smjernicama za uspostavljanje okvira za izbor nezavisnog spoljnog revizora finansijskih izvještaja Centralne banke Crne Gore.**

Odbor je razmotrio i prihvatio **Informaciju o postupku javne nabavke za izbor najpovoljnije ponude za vršenje usluge revizije godišnjeg finansijskog izvještaja Centralne banke Crne Gore za 2024. godinu sa predlogom Komisije za sprovođenje postupka javne nabavke.** Saglasno članu 75. stav 3. Zakona o Centralnoj banci Crne Gore i članu 7. Pravilnika o radu Odbora za reviziju, Odbor je dao mišljenje da se prihvati predlog Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda, kojom se ponuda ponuđača "HLB MONT AUDIT" d.o.o Podgorica, uz korišćenje sposobnosti drugog privrednog subjekta "Grant Thornton" d.o.o Banja Luka, Bosna i Hercegovina, smatra ispravnom i najpovoljnijom za vršenje usluga revizije godišnjeg finansijskog izvještaja Centralne banke Crne Gore za 2024. godinu.

1.4. NADGLEDANJE I OCJENA REVIZIJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA CENTRALNE BANKE

U postupku nadgledanja revizije finansijskih izvještaja Centralne banke Crne Gore za 2023. godinu Odbor je prihvatio **Izvještaj nezavisnog revizora.** Nezavisni spoljnji revizor, renomirana međunarodna revizorska kuća „Ernst&Young Montenegro“ d.o.o. Podgorica, je dostavila izvještaj „**Finansijski iskazi za godinu završenu na dan 31. decembar 2023. godine i Izvještaj nezavisnog revizora**“. Izvještaj nezavisnog revizora izražava **pozitivno mišljenje** na finansijske izvještaje CBCG uz isticanje da „*priloženi finansijski iskazi istinito i objektivno prikazuju finansijsko stanje Banke, na dan 31. decembra 2023. godine, rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja*“.

1.5. PRAĆENJE I ANALIZA USKLAĐENOSTI POSLOVANJA CENTRALNE BANKE SA ZAKONOM, DRUGIM PROPISIMA I OPŠTIM AKTIMA

Odbor je u kontinuitetu pratio sprovođenje zakona, propisa i opštih akata Centralne banke i uspostavljanje i poštovanje visokih etičkih standarda i efikasnog obavljanja poslova povjerenih zaposlenim u Centralnoj banci. Na majskoj sjednici Odbor je razmotrio **Izvještaj o usklađenosti Centralne banke Crne Gore za 2023. godinu**, dostavljenim na upoznavanje.

CENTRALNA BANKA CRNE GORE

Odbor za reviziju

1.6. NADGLEDANJE EFEKTIVNOSTI I EFIKASNOSTI RADA INTERNE REVIZIJE

Tokom 2024. godine Odbor je razmotrio:

- *Izveštaj o radu Interne revizije za 2023. godinu;*
- *Predlog Pravilnika o Internoj reviziji Centralne banke Crne Gore;*
- *Povelju Intene revizije;*
- *Plan rada Interne revizije za 2025.godinu;*
- *Predlog Povelje Interne revizije CBCG, usklađene sa Globalnim standardima interne revizije, koji stupaju na snagu 09.januara 2025.godine;*
- *Predlog izmjena i dopuna Pravilnika o internoj reviziji CBCG, usklađen sa Globalnim standardima interne revizije, koji stupaju na snagu 09.januara 2025.godine.*

Pored navedenog, Odbor je razmotrio devet (9) izvještaja interne revizije, obavljanih u organizacionim jedinicama Centralne banke Crne Gore.

1.7. DRUGI POSLOVI U NADLEŽNOSTI ODBORA

Odbor za reviziju je participirao u aktivnostima Centralne banke Crne Gore tokom **Misije MMF-a Central Bank Transparency Code CBTCR**, odnosno „*Ocjena kodeksa transparentnosti Centralne banke*“ kroz: dostavljanje traženih odgovora, dokumenata, učešćem na sastancima sa članovima IMF tima tokom njihove posjete Centralnoj banci Crne Gore u septembru 2024. godine, kao i dostavljanjem komentara na *Aide Memoire, Central Bank Transparency Code Review Montenegro, odnosno Nacrt Izvještaja o TCR reviziji i Akcionim planom za realizaciju ključnih TCR preporuka za CBCG.*

U cilju transparentnosti, na web sajtu Centralne banke Crne Gore objavljene su ključne informacije Odboru za reviziju CBCG, Pravilnik o radu Odbora i Poslovnik o radu Odbora kao i Rezime Godišnjeg izvještaja o radu Odbora za reviziju za 2023. godinu koga je usvojio Savjet Centralne banke Crne Gore.

U cilju izvještavanja Odbor je, tokom 2024. godine, dostavio Savjetu Centralne banke:

- *Izveštaj o radu Odbora za reviziju za 2023. godinu;*
- *Izveštaj o radu Odbora za reviziju za period od 1. januara do 31. marta 2024. godine;*
- *Izveštaj o radu Odbora za reviziju za period od 1. 04. do 30.06. 2024. godine, i*
- *Izveštaj o radu Odbora za reviziju za period od 1. 07. do 30.09. 2024. godine.*

2. PREDLOZI, MIŠLJENJA I STAVOVI ODBORA ZA REVIZIJU

Saglasno članu 75. stav 3. Zakona o Centralnoj banci, Odbor je tokom 2024. godine u kontinuitetu dostavljao Savjetu Centralne banke stavove, mišljenja i predloge o razmatranim pitanjima. Odbor je upućivao mišljenja, stavove i predloge rukovodstvu, Internoj reviziji i organizacionim jedinicama u Centralnoj banci, u cilju unapređenja efikasnosti sistema internih kontrola, efektivnosti i efikasnosti Interne revizije Centralne banke Crne Gore, praćenja pouzdanosti, blagovremenosti i potpunosti finansijskih i drugih informacija o poslovanju Centralne banke.

CENTRALNA BANKA CRNE GORE

Odbor za reviziju

3. SARADNJA SA NEZAVISNIM SPOLJNIM REVIZOROM, INTERNOM REVIZIJOM I ORGANIZACIONIM JEDINICAMA U BANCI

3.1. SARADNJA SA NEZAVISNIM SPOLJNIM REVIZOROM

Saglasno obavezi iz Pravilnika o radu, Odbor je razmotrio:

- *Izveštaj/prezentaciju Eksternog revizora Ernst & Young Montenegro d.o.o., - Rezultati prethodne revizije i planovi za završnu reviziju 2023. godine, i*
- *Izveštaj/prezentaciju Eksternog revizora Ernst & Young Montenegro d.o.o., o sprovođenju revizije finansijskih izvještaja Centralne banke Crne Gore, na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, u finalnoj fazi izvođenja revizije.*

3.2. SARADNJA SA INTERNOM REVIZIJOM I ORGANIZACIONIM JEDINICAMA U BANCI

Saradnja Odbora sa Internom revizijom bila je na zavidnom nivou. Odbor se upoznao sa **Programom obezbjeđenja i unaprjeđenja kvaliteta rada Interne revizije** koji je kreiran da pruži razumno uvjerenje zainteresovanim stranama i korisnicima usluga o aktivnostima Interne revizije. Posebna saradnja je ostvarena sa Direkcijom za finansije, računovodstvo i kontroling, čiji su materijali bili pohvaljeni i značajno zastupljeni na sjednicama, kao i sa Direkcijom za upravljanje operativnim rizikom, bezbjednošću informacija i kontinuitetom poslovanja i drugim organizacionim jedinicama.

4. ZAKLJUČNA OCJENA

Saglasno ovlaštenjima definisanim Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore, Odbor je tokom 2024. godine, u kontinuitetu, blagovremeno i pouzdano sprovodio utvrđene aktivnosti. U skladu sa odredbama Pravilnika o radu Odbor je nadgledao i ocjenjivao funkcinisanje sistema internih kontrola, upravljanja operativnim rizikom, finansijsko izvještavanje i izvještavanja nezavisnog revizora, izbor nezavisnog revizora, efikasnost i efektivnost interne revizije u Centralnoj banci i davao mišljenja i ocjene o drugim pitanjima iz svoje nadležnosti.

PRIPREMILA,

Nataša Raičković Kantar, sekretar

PREDSJEDNIK ODBORA,

Ruždija Tuzović, sr.